



## LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARYS

Dr. STASYS TUMĖNAS  
**NAUJIENLAIŠKIS**

Nr. 2 (25) 2019-03-08

„AUŠROS“ APYGARDA, ŠIAULIAI

### **Gerbiamieji šiauliečiai,**

praėjusį mėnesį visa Lietuva labiau fokusavosi į lokalinę politikos lygmenį – miestai, rajonai rengėsi kovo 3 d. vykusiems savivaldos rinkimams, kurie turėjo parodyti, kaip jie gyvens, kokią kryptį – naują ar laiko patikrintą – pasirinks rinkėjai artimiausiems ketveriems metams. Šiauliuose mieste įtikinamą pergalę ir 16 vietų (iš 31) taryboje iškovojęs dabartinio mero vadovaujamas „Artūro Visocko sąrašas „Dirbame miestui“. Rinkimai patvirtino, kad miesto rinkėjai pasitiki ir tiki A. Visocko deklaruojamomis vertybėmis, nuostatomis ir jo planais toliau deramai atstovauti miestui.

Sėkmingai rinkimuose pasirodė Lietuvos valstiečių ir žaliųjų (LVŽS) kandidatai, kurie iškovoję 3 vietas naujoje miesto taryboje. Mūsų sąrašu pasitikėjo ir jį parėmė 3746 rinkėjai (tai antras rezultatas mieste), o tarybos nariais tapo Aurimas Žvinys, Egidijus Elijošius, Vytautas Juškus. Mūsų atstovai taryboje pasiryžę dirbti bendroje koalicijoje su mero A. Visocko komanda.

Dėkoju visiems Šiaulių rinkėjams, kurie ne tik susitikimuose, vykusiuose praėjusį mėnesį, bet ir konkrečiais rezultatais patvirtino pasitikėjimą LVŽS. Ypač dėkingi esame Medelyno (226), Lieporių (167), Rėkyvos (166), Jovaro (139), Šimšės (139), J. Basanavičiaus (123), Vijolių (113) apylinkių rinkėjams, parodžiusiems didžiausią pritarimą mūsų Sąjungos kandidatams. Rinkimai paliudijo, kad miesto gyventojams nusibodo nuolatiniai politikų barniai, ginčai, teisminiai procesai, nesutarimai. Jie nori stabilaus, darnaus darbo. Tikėkimės, kad nauja taryba tokia ir bus – dirbs miestui ir jo gyventojams.

\*\*\*

Kitas svarbus praėjusio aptariamo periodo akcentas – vertybinis, „įrėmintas“ dviejų švenčių. Nuo Vasario 16-osios iki Kovo 11-osios vyko daugybė renginių, skirtų šioms valstybei svarbioms datoms paminėti. Pagirtina, kad į juos įsitraukė aktyvus, šviesusis Šiaulių jaunimas, gavęs ne vieną istorškumo pamoką iš vyresniosios kartos žmonių. Puikią istorinės atminties pamoką inicijavo ir surengė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos (LPKTS) Šiaulių filialas ir jo pirmininkė Valerija Jokubauskienė, Šiaulių savivaldybės salėje vasario 20 d. surengusi konferenciją „Laisvės kovų istorija – gyvosios istorijos pavyzdys“. Jos metu kalbėta apie 1949 metų dokumentus: LLKS Tarybos Deklaraciją ir Lietuvių Chartą. Kadangi šie metai yra paskelbti Pasaulio lietuvių metais, savo pranešime aptariau 1949 m. išseivijoje paskelbtą Lietuvių chartą, padėjusią pamatus Pasaulio lietuvių bendruomenei (PLB) įsikurti.

\*\*\*

Praėjusį mėnesį daug bendrauta su miesto gyventojais, kurie iškelia daugybę problemų, dažnai labai sudėtingų, painių – dėl darbo stažo įskaitymo tarnaujant sovietinėje armijoje, dėl lengvatų praradus okupacinėje armijoje sveikatą ir pan. Stengiuosi kiek gebėdamas piliečiams padėti, bet tai ilgokai užtrunka susirašinėjant su ministerijomis, kitomis institucijomis. Be to, gyvename teisinėje valstybėje, todėl atsižvelgiu į galiojančius įstatymus ir kitus poįstatyminius teisės aktus, kuriuos piliečiai neretai interpretuoja.

Kovo 10 d. prasideda pavasario sesija Lietuvos Respublikos Seime. Laukia nauji darbai ir iššūkiai.

## ***BENDRAUKIME!***

### **ŠIAME NUMERYJE SKAITYKITE**

<b>Lituanistikos dabartis ir ateitis .....</b>	<b>3</b>
<b>Poezija kaip gyvenimo užuovėja .....</b>	<b>4</b>
<b>Armėnijos Respublikos istorija žemėlapiuose .....</b>	<b>8</b>
<b>45-asis „Polifonijos“ jubiliejus ir klasikos versmės .....</b>	<b>9</b>
<b>Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 2, 6, 34, 45, 47, 48, 49, 50 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymas .....</b>	<b>12</b>
<b>Kodėl verta praplėsti savo akiratį.....</b>	<b>12</b>
<b>Ką mums kovo mėnesį primena kalendorius .....</b>	<b>13</b>
<b>Tremtinys – tai ne represuotas .....</b>	<b>17</b>

# **SEIMAS**

Apie mano pareigas ir veiklą galite paskaityti Lietuvos Respublikos Seimo svetainėje: [http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p\\_r=35299&p\\_k=1&p\\_a=498&p\\_asm\\_id=79154](http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35299&p_k=1&p_a=498&p_asm_id=79154).

**2019 m. vasario 11 d.** dalyvavau Žmogaus teisių komiteto surengtoje diskusijoje „Teisė į žodžio laisvę: iššūkiai ir konstruktyvus atsakas“. Renginio iniciatorius ir vedėjas – Žmogaus teisių komiteto narys Andrius Navickas. Diskusijoje buvo iškelta daug probleminių klausimų, išsakyta kritikos, teikta konkrečių pasiūlymų. Susitikime kalbėjau apie pasiūlytas Visuomenės informavimo įstatymo pataisas, atskleidžiau pataisų genezę, suabejojau, ar mes greitai sugebėsime parengti tokį įstatymą, į kurį būtų perkeltos visos aptariamoms ES Direktyvos nuostatos. Diskusijoje išsakiau savo poziciją: „Įstatymuose mes visko nesurašysime, bet, manyčiau, kad kartu – politikai, žurnalistai [...] – ras tuos konsensusus ir parengsime gerą, kokybišką įstatymą.“

Priminiau, kad Seime įvyko tik šio projekto pristatymas, jį galima (ir būtina) tobulinti. Kita vertus, kilęs ažiotažas parodė, kad reikėtų kritiškiau vertinti teikėjų siūlymus. Šį projektą inicijavo ne Kultūros komiteto nariai, vieningai pritarę projekto teikimui, o Lietuvos radijo ir televizijos komisija (pirmininkas M. Martišius). Liūdniausia, kad vėliau paaiškėjo, kad net ne visi tos

komisijos nariai buvo susipažinę su teikiamu projekto tekstu. Kviečiu Jus apmąstyti visų diskusijos dalyvių išsakytus argumentus: <https://www.youtube.com/watch?v=ITGlcZOpbpw>.

## Lituanistikos dabartis ir ateitis

**2019 m. vasario 11 d.** – forume „100 metų Lietuvos valstybei. Ar švęsdami šimtmetį nepamiršome tautos pamato – lietuvių kalbos?“. Forume aptarti aktualūs lietuvių kalbos politikos, prestižo, lituanistikos raidos, jos funkcionavimo viešojoje erdvėje aspektai, kalbos mokymosi Lietuvoje ir išeivijoje, baltistikos etc. klausimai.

Premjeras Saulius Skvernelis viltingai sakė: „Žinau, kad 2018 m. lituanistikos tyrimus tarptautiniai ekspertai įvertino labai gerai. Turime įsiklausyti į jų rekomendacijas ir siekti, kad lituanistikos tyrimai būtų matomi ir skleidžiami tarptautiniu mastu. Tai puiki galimybė garsinti Lietuvą ir senąją baltų kalbą. Taip pat šia proga norėčiau užtikrinti lituanistikos mokslų bendruomenę, kad dėsime visas pastangas, jog mūsų lituanistai, lituanistikos mokslo institutai galėtų ramiai ir kūrybiškai dirbti.“ Prieiga per internetą: <https://ministraspirmininkas.lrv.lt/lt/naujienos/premjeras-lietuviu-kalba-esminis-tapatybes-zenklas>. Kviečiu Jus peržiūrėti renginio vaizdo įrašą ir apmąstyti savąjį santykį su lietuvių kalba: [https://www.youtube.com/watch?v=jZb0Q\\_Q\\_K20](https://www.youtube.com/watch?v=jZb0Q_Q_K20).

**2019 m. vasario 13 d.** – Kultūros komiteto posėdyje, kuriame svarstėme: 1) Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą; 2) Bendrą komunikatą Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui. Kovos su dezinformacija veiksmų planą; 3) Komisijos ataskaitą Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui. Dėl komunikato „Europos kova su internetine dezinformacija“ įgyvendinimo; 4) Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 pakeitimo įstatymo projektą; 5) Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 19, 31, 34<sup>1</sup>, 48 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą; 6) Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 19, 31, 34<sup>1</sup>, 48 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą (alternatyvą).

Pirmajame įstatymo projekte numatyta pakeisti 5 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. LRT televizijos programas pritaiko klausos ir regos negalią turintiems asmenims. Tokių televizijos programų transliacijų, kurių kartojimas neįskaičiuojamas į šioje dalyje nustatytą minimalų klausos ir regos negalią turintiems asmenims pritaikytų programų transliavimo laiką, trukmė turi sudaryti:

- 1) programos su lietuviškais subtitrais – ne mažiau kaip 50 procentų viso transliavimo laiko;
- 2) programos, verčiamos į lietuvių gestų kalbą, – ne mažiau kaip 20 procentų viso transliavimo laiko;
- 3) programos, pritaikytos regos negalią turintiems asmenims, – ne mažiau kaip 10 procentų viso transliavimo laiko.“ Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/f0ef6290cd2e11e8a82fc67610e51066>.

**2019 m. vasario 14 d.** – Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos pasitarime. Jame aptarti trys esminiai klausimai: 1) Dėl Pasaulio lietuvių metų minėjimo; 2) Dėl 2019 m. balandžio 9–12 d. vyksiančių Seimo ir PLB komisijos posėdžių; 3) Dėl komisijos narių išvykos į Rygą susitikti su lietuvių bendruomene.

Nutarta 2019 m. balandžio 8 d. surengti išvyką į Rygą, kur susitiksime su Rygos lietuvių vidurinės mokyklos bendruomene, su Latvijos lietuvių bendruomenės nariais, su Bauskės lietuvių bendruomene.

# ŠIAULIŲ MIESTAS

## Poezija kaip gyvenimo užuovėja

**2019 m. vasario 6 d.** dalyvavau Danutės Andrijauskienės (1938–2018) knygos „Prie ištakų savo: kūrybos rinktinė“ (2018) pristatyme Šiaulių miesto savivaldybės viešosios bibliotekos Lieporių filiale. Poezijos knygos sutiktuvėse buvo daug kalbėta apie knygą, poetės kūrybą nuostabiai paveikiai skaitė Valstybinio Šiaulių dramos teatro aktorė Lina Bocyte-Garbačiauskienė, jautriai skambėjo Šiaulių 1-osios muzikos mokyklos jaunųjų kanklininkų atliekami kūriniai (vadovė E. Ralienė).

Visiems buvo gera prisiminti Danutę, paklausti jos nuoširdžios, neįmantrios, bet pagavios ir jautrios poezijos.

Ne visi prisipažįsta, kad jiems reikalinga poezija, bet dauguma suvokia, kad tai užutėkis, kuriame gali ieškoti ir rasti tai, ką kadaise išgyvenai, ką jauti dabar ar apie ką svajoji tik svajonėse. Danutei eilėraščiai buvo jos vaikai, kurie „jau ir vaikystę išaugo“, kurie saugojo ją „nuo rūstaus žodžio, sunkių minčių“. Visiems mums reikia tos žodžio užuovėjos.

Savo mintis apie Danutę, jos poeziją ir naują knygą išsaciau Šiaulių televizijos žurnalistei. Kviečiu Jus peržiūrėti vaizdo įrašą: <https://www.youtube.com/watch?v=mBgWXDDKhaU&t=69s>.



*Danutės Andrijauskienės poezija gyva ir žmonių atmintyje, ir jos knygoje.* E. Elijošiaus ir S. Tumėno nuotraukos.

**2019 m. vasario 7 d.** – Šiaulių televizijos laidoje „Infostudija“. Interviu kalbėjau apie darbą Seime, apie Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) ir Seimo komisiją, apie Pasaulio lietuvių metus. Vaizdo įrašą galite peržiūrėti: <https://www.youtube.com/watch?v=URj3BIv1zLk&t=410s>.

**2019 m. vasario 7 d.** – Salomėjos Jastrumskytės akvarelių parodos atidaryme „Trakų gatvės galerijoje“. Salomėja gyvena keliuose kūrybos soduose – menotyrininkė, mokslų daktarė, fotografė, grafikė. Atidarymo metu sužinojau, išgirdau, kad ir poetė. Parodą pristatęs Jurgis Dieliautas neatsitiktinai kalbėjo apie autorės naratyvus, galimas begales interpretacijų „išstarmes“, kurios lyg akvarelėje susilieja. Man regis, kad tikrosios parodoje pristatomos akvarelės išsiliejo daug lėčiau, jos kurtos kantriai, atsineštos iš abejonių, mistikos pasaulio, kuris dažnai sinergiškai susilieja su gamtiškuoju pasauliu, atskambėjusiu su Kurtuvėnų gamtovaizdžiu, Pietų Žemaitija. Kūriniuose pilna mistinio gamtos pasaulio segmentų. Neatsitiktinai parodoje sutikau daug kurtuvėniškių –

Darių Ramančionį, Laimoną Bartkų ir kt. Salomėjos kūryba sulieja krūvon ne tik įvairaus gyvenimo formas, bet ir žmones.



*Salomėjos Jastrumskytės kūriniai savitai kalba apie pasaulio kosmogoniją. S. Tumėno nuotrauka.*

**2019 m. vasario 7 d.** – Monikos Bičiūnienės (1910–2009) tapybos darbų ir Palmiros Damijonaitienės tautinių juostų parodos atidaryme „Laiptų galerijoje“. Turėjome puikią galimybę susipažinti su M. Bičiūnienės darbais Šiauliuose, liudijančiais, kas yra tautos gyvastis, kur jos šaknys. Graudžiai simboliška, kad šios parodos pristatymas beveik sutapo su liūdna žinia, kad ką tik į amžinuosius kūrybos sodus iškeliavo „mūsų krašto Bičiūnienė“, akmeniškė Elena Adomaitienė (1930–2019), kurios tapybos darbus tautodailės parodose visada lygindavau su M. Bičiūnienės tapyba. Ir dabar lieka galimybė tai daryti – pabandyti pasiaiškinti, kuo skiriasi Rytų Lietuvos menininkės M. Bičiūnienės braižas nuo Pietų Žemaitijos atstovės E. Adomaitienės. Yra skirtumų, bet jas vienija tautos gyvasties syvų fiksacija, kuri tik iš pirmo žvilgsnio – fotografinė.

„Monika Bičiūnienė nuo 1966 m. dalyvavo parodose, surengė jų apie 30, darbai nukeliavo net iki Indijos, Suomijos, jos kūriniai eksponuoti lietuvių liaudies meno parodose Anglijoje, Prancūzijoje, Bulgarijoje, Rusijoje. Nutapė (aliejus, tempera, pastelė) darbo, poilsio, švenčių, šeimyninių scenų, gamtovaizdžių, portretų, natiurmortų. Kūriniai primityvistiniai, jiems būdinga simetriška, ritmiška vaizdo struktūra, dekoratyvumas, ryškios lokalias spalvos.

Audėja Palmira Damijonaitienė yra surengusi daugybę parodų Lietuvoje, užsienyje: Indijoje, Vengrijoje, Prancūzijoje, Belgijoje, Šveicarijoje, JAV, Kanadoje. P. Damijonaitienės juostos dovanotos Popiežiui Jonui Pauliui II, Indirai Gandi, Michailui Gorbačiovui, Lietuvos Respublikos Prezidentams Algirdui Mykolui Brazauskui, Valdui Adamkui, Rolandui Paksui, Atkuriamojo Seimo Pirmininkui Vytautui Landsbergiui, kitiems garsioms žmonėms [...].

Palmiros Damijonaitienės kūryba puoselėja senąsias liaudies meno tradicijas, garsina Rokiškio kraštą Lietuvoje ir už jos ribų.“ Prieiga per internetą: <http://www.laiptai.com/renginiai/vasario-7-d-18-val-laiptu-galerijoje-atidaroma-monikos-biciunienes-1910-2009-tapybos-darbu-paroda-ir-palmiros-damijonaitienes-tautiniu-juostu-paroda/>.



*Rokiškio krašto kūrėjų darbai privertė susimąstyti apie tautos archetipus. S. Tumėno nuotraukos.*

**2019 m. vasario 16 d.** – šventiniuose Vasario 16-osios renginiuose Šiauliuose. Nustebino jų gausa. Ypač malonu, kad renginiuose, eisenoje prie Šiaulių Juliaus Janonio gimnazijos dalyvavo daug kūrybingo, veržlaus jaunimo. Susidarė išpūdis, kad pernai minėto atkurtos Valstybės 100-mečio patriotinė dvasia neišblėso, atvirkščiai – ji sustiprino meilės tėvynei jausmus.

**2019 m. vasario 17 d.** – Šiaulių „Bočių“ renginyje „Klestėk, laisve Lietuvos!“ Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje. Prasmingą renginį vedė nepavargstantys vedėjai Benas Jakubauskas ir Pranutė Rainienė. Koncertavo ne tik šiauliečių folklorinis ansamblis (vadovė Gitana Svirplienė), Šiaulių lopšelio-darželio „Rugiagėlė“ vaikučiai, bet ir svečiai iš Žiemgalos krašto – Joniškio ir Pasvalio bendrijų „Bočiai“.

Renginio dalyvius sveikino, kalbėjo apie istoriją ir Seimo pirmininko pirmoji pavaduotoja Rima Baškienė, Seimo narys Arūnas Gumuliauskas. Organizatoriams padovanojome visus mus vienijančią Lietuvos valstybės vėliavą.



*Šventėje vyrafo istorijos ir šiltų sveikinimų dvasia. R. Stonkutės nuotrauka.*

**2019 m. vasario 19 d.** – Šiaulių apskrities VPK Šiaulių miesto ir rajono ataskaitiniame susitikime, vykusiame Švietimo paslaugų centre. Naujasis miesto ir rajono policijos komisariato vadovas Marijus Macis pristatė komisariato 2018 m. veiklos ataskaitą, pasidžiaugė kolegų nuveiktais darbais, gerais nusikaltimų išaiškinimo rodikliais.

Renginyje dalyvavo Seimo nariai, Šiaulių miesto meras Artūras Visockas, Šiaulių rajono meras Antanas Bezaras. Tai rodo, kad miestas ir rajonas turi dirbti ir veikti išvien visose srityse. Kalbėdamas akcentavau, kad 2019 m. biudžete ženkliai padidintas finansavimas ne tik policijos pareigūnų atlyginimams kelti, bet ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento pareigūnų darbo užmokesčiui didinti. Tai šiais metais turi pajusti visi pareigūnai.

*Sveikinu ataskaitą pristaciųsį Šiaulių miesto ir Šiaulių rajono policijos komisariato vadovą M. Macį. S. Tumėno nuotrauka.*



## Armėnijos Respublikos istorija žemėlapiuose

**2019 m. vasario 19 d.** – Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos III a. galerijoje atidarytoje istorinių žemėlapių parodoje „Žvilgsnis į Armėnijos istoriją kartografiniuose šaltiniuose“. Parodoje dalyvavo ir ją išsamiai pristatė Armėnijos Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Lietuvoje Tigranas Mkrtychyanas, Šiaulių apskrities armėnų bendruomenės pirmininkas Rafikas Kazarjanas.

Džiaugdamasis unikalia paroda sakiau, kad esama daug panašumų Lietuvos ir Armėnijos istorijose, kad abi tautos kovojo už tautinio ir nacionalinio identiteto išlaikymą XX a., kad žmonės tebejungia tvirti istoriniai ir kultūriniai ryšiai. Turime ir toliau būti sąjungininkai, plėtoti kultūrinį bendradarbiavimą, dalytis savo nacionalinėmis vertybėmis ir žmogiškosiomis patirtimis.



*Armėnijos ambasadorius Lietuvoje Tigranas Mkrtychyanas (viduryje) Šiauliuose pristato istorines vertybes. I. Slonksnytės nuotrauka.*

**2019 m. vasario 20 d.** – konferencijoje „Laisvės kovų istorija – gyvosios istorijos pavyzdys“, kurią inicijavo Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos (LPKTS) Šiaulių filialas ir jo pirmininkė Valerija Jokubauskienė. Aš ir mano kolega Seime Arūnas Gumuliauskas perskaitėme pranešimus, kalbėjome apie 1949 metų dokumentus: LLKS Tarybos Deklaraciją ir Lietuvių Chartą. Kadangi šie metai yra paskelbti Pasaulio lietuvių metais, savo pranešime aptariau 1949 m. išėivijoje paskelbtą Lietuvių chartą, jos reikšmę, svarbą formuojantis Pasaulio lietuvių bendruomenei, kurią šiuo metu vienija 45 pasaulyje įsteigtos lietuvių bendruomenės. Ir šiandien turime aktualinti Lietuvių chartos reikšmes: laisvai išpažinti ir ugdyti savo tautybę, kalbą kaip stipriausią tautinės bendruomenės ryšį, tautinę kultūrą kaip kelią į tarptautinį pripažinimą ir bendravimą, mokyklą kaip tautinės dvasios židinį, tautos istoriją kaip geriausią tautos mokytoją.

Peržiūrėję vaizdo įrašą galite pamatyti įdomių ir aktualių pranešimų, įsitikinti, kad Šiauliuose iš tiesų gyva Lietuvos istorijos tėvynėje ir išėivijoje atmintis:  
<https://www.youtube.com/watch?v=iEQjX6K24lo>.





*Tremtinė Valerija Jokubauskienė priminė 1949 metais vykdytą masinį žmonių trėmimą „Priboj“ („Bangų mūša“). V. Lebedžio nuotrauka.*

### **45-asis „Polifonijos“ jubiliejus ir klasikos versmės**

**2019 m. vasario 22 d.** – Šiaulių valstybinio kamerinio choro „Polifonija“ 45-ojo jubiliejaus šventėje. „Polifonija“, Sigitas Vaičiulionis, Danutė Vaičiulionienė ir jų įkurtas puikus kolektyvas jau nuo 1974 m. buvo ir išlieka Šiaulių kultūrinės tapatybės ryški nata, kuri dar sovietmečiu drąsiai ir ryžtingai dovanojo klausytojams senąją baroko, renesanso muziką, atnešė ją į Šiaulių ir visos Lietuvos bažnyčias. Teko garbė man su padėjėju N. Brazausku vakaro metu įteikti LR Seimo pirmininko pirmosios pavaduotojos Rimos Baškienės ir Kultūros komiteto sveikinimus kolektyvui, maestro S. Vaičiulioniui, kamerinio choro dainininkui Regimantui Lukoševičiui, kuris kolektyvo narys yra jau 45-erius metus.

Koncertą praturtino Šiaulių kamerinis orkestras, prof. Asta Krikščiūnaitė (sopranas) ir jaunieji bei talentingieji atlikėjai – Aistė Benkauskaitė (mecosopranas), Tomas Pavilionis (tenoras), Pijus Kondrotas (baritonas). Pasveikinau ir kryptingai, pakiliai kolektyvui vadovaujančią įstaigos vadovę Nijolę Saimininkienę, pasirūpinusią, kad sukaktuviniam koncertui po daug metų pertraukos diriguotų maestro S. Vaičiulionis, kad ši programa pradėtų savo kelią po Lietuvos koncertų sales.



*„Polifonijos“ dovana Šiauliams – klasikinės muzikos koncertas. N. Brazausko nuotrauka.*

**2019 m. vasario 28 d.** – Lietuvių kalbos dienų renginyje Šiaulių Vinco Kudirkos progimnazijoje. Smagu buvo po ilgos pertraukos vesti 5–8 klasių mokiniams pamoką apie lietuvių kalbos svarbą, būtinybę ją išsaugoti globalėjančiame pasaulyje. Kalbėjau apie tai, kad neišsiversime ir be svetimų tarptautinių žodžių, bet privalome ir saugoti gimtąjį lietuvišką žodį, vartoti lietuviškus atitikmenis, kai tai įmanoma, nes lietuvių kalba yra labai sena, kad tai yra didžiulis mūsų tautos turtas.



*Susitikime įsitikinau, kad mokiniai vertina lietuvių kalbą. Šiaulių Vinco Kudirkos progimnazijos nuotrauka.*

**2019 m. vasario 28 d.** – pokalbyje-diskusijoje su Šiaulių miesto savivaldybės gyventojų asociacijos „Visuomeninės iniciatyvos“ nariais. Pirmininkas Vytautas Kabaila supažindino su asociacijos veikla, einamaisiais klausimais, ateities planais. Vėliau susirinkusiesiems savo programos gaires pristatė LVŽS Šiaulių skyriaus kandidatai į savivaldybės tarybą ir į mero poziciją. Gyventojams rūpi Šiaulių dabartis, jie įvardijo daug problemų, susijusių su susisiekimu, vaistine, „Busturo“ valdymu, didele vandens kaina Šiauliuose, viešaisiais pirkimais, viešąja pirtimi ir kt. Paliesti ir nacionalinės politikos klausimai, teirautasi apie Seimo darbą ir teisėkūros procesą. Buvo vertinga susitikti su iniciatyviais ir patyrusiais žmonėmis, išgirsti konkrečių pasiūlymų ir įsitikinti, kad Šiauliuose garbaus amžiaus senjorai dažnai nepelnytai yra ignoruojami, kai sprendžiami esminiai miesto klausimai.

Tai ne vienintelis susitikimas su Šiaulių miesto bendruomene prieš artėjančius savivaldos rinkimus. Jų buvo daug, tačiau įsiminė vienas bendras bruožas – šiauliečiams rūpi, kaip gyvens miestas artimiausius ketverius metus, kas jam vadovaus, kas dirbs miesto taryboje.



*Susitikime išsakyta daug Šiaulių miesto problemų. N. Brazausko nuotrauka.*

# ŠIAULIŲ REGIONAS

be



**2019 m. vasario 15 d.** – iškilmingame Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos 1949 m. Deklaracijos paskelbimo 70-ųjų metinių minėjime Minaičiuose (Radviliškio rajone). Mes ne tik pagerbėme drąsius partizanus, Deklaracijos signatarus, tačiau ir susimąstėme apie savo, visuomenės santykį su „karo po karo“ didvyriais, eiliniaus, liudininkais. Galvoju, kad partizaninio karo mes nebūtume atėję iki 1990-ųjų: rezistencinė kova, jos metu puoselėtos laisvės ir demokratijos idėjos glūdėjo tautos savimonėje.

Primintina minėjime pasakyta Lietuvos kariuomenės vado gen. ltn. Jono Vytauto Žuko mintis: „Lietuvos valstybė egzistavo tol, kol buvo gyvų kovojančių Lietuvos partizanų. Okupacijos sąlygomis Lietuvos laisvės kovotojai atstovavo natūraliam ir šimtmečius nekintamam Lietuvos žmonių interesui turėti savo suverenią valstybę.“

*Lietuvos partizanų memorialas – mūsų istorijos ir vertybių paliudijimas.* N. Brazausko nuotrauka.

**2019 m. vasario 16 d.** – Šiaulių rajono garbės piliečio inauguracijos šventėje Naisiuose. Jos metu Šiaulių rajono meras Antanas Bezaras už nuopelnus įgyvendinant pilietines iniciatyvas, reikšmingus darbus rajono bendruomenės labui 2018 m. rajono garbės piliečio regalijas įteikė LVŽS pirmininkui Ramūnui Karbauskii. Naujasis rajono garbės pilietis padėkojo už jo veiklos įvertinimą. „Aš prisidedu prie visų sveikinimų Valstybės gimtadienio proga ir kad kiekvienas, kurių čia nėra, norėtų grįžti į savo gimtąjį kaimą, gimtąjį miestą“, – pažymėjo Ramūnas Karbauskis ir pridūrė, kad Šiaulių rajono garbės piliečio vardo suteikimas yra visų Šiaulių rajono žmonių nuopelnas.

# RINKĖJAI

Vykdydamas Seimo nario pareigas ir tesėdamas duotus pažadus, priimu rinkėjus pirmadieniais nuo 10 val. iki 12 val. Seimo nario biure Šiauliuose, Aušros al. 15, I aukšte. Išankstinė registracija: mob. 8 612 02 941, el. p. [nerijus.brazauskas@lrs.lt](mailto:nerijus.brazauskas@lrs.lt) arba mob. 8 612 03 532 el. p. [egidijus.elijosius@lrs.lt](mailto:egidijus.elijosius@lrs.lt). Mano padėjėjai Jus užregistruos, o aš galėsiu Jus priimti ir išklausti.

Jeigu pageidaujate kreiptis į mane asmeniškai, tai galite padaryti: tel. (8 5) 239 6615 (mano kabinetas Vilniuje), mob. 8 668 42 143, el. p. [Stasys.Tumenas@lrs.lt](mailto:Stasys.Tumenas@lrs.lt).

## **Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 2, 6, 34, 45, 47, 48, 49, 50 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymas**

Plėsdamas Jūsų teisinį žinojimą, šįkart siūlau atkreipti dėmesį į „Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 2, 6, 34, 45, 47, 48, 49, 50 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymą“, reglamentuojantį alternatyvių turto klasių rinką, kredito ir investicinių reitingų, numatytų šio įstatymo 47 straipsnyje, vertinimo tvarkos aprašą ir reitingų kolizijos sprendimo taisyklės, pensijų turto investavimą alternatyvių turto klasių rinkose, pensijų fondo metinių finansinių ataskaitų duomenų auditą ir kt. (visas įstatymas prieigoje per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/78c808d10cda11e98a758703636ea610>; įsigalioja 2019-02-01 (Įstatymo 10 straipsnio 2 dalis įsigalioja 2019-01-09).

# REKOMENDACIJA

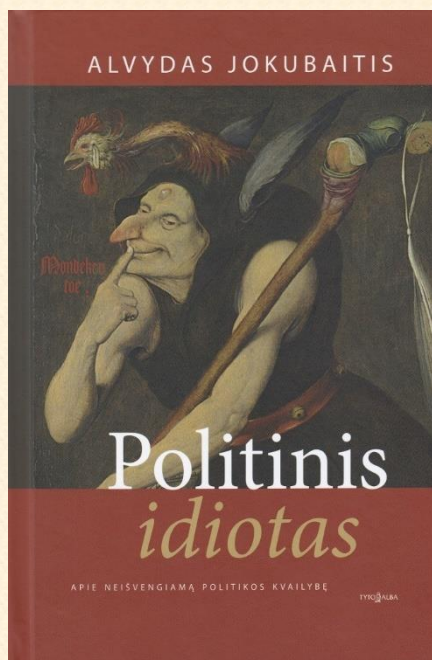
Rekomenduoju Jums perskaityti Alvydo Jokubaičio knygą „Politinis idiotas: apie neišvengiamą politikos kvailybę“ (Vilnius: „Tyto alba“, 2019) ir išklausti kompaktinę plokštelę „Vai tu girala“ [garso įrašas], Saulius Spindi [Saulius Labanauskas], dainuoja Petras Zalanskas (Vilnius: Vilniaus dzūkėliai, 2018).

## **Kodėl verta praplėsti savo akiratį**

Pirmoji knyga – tai originalus politinės filosofijos veikalas, kuriame tarpdiscipliniškai analizuojama ir interpretuojama postkomunistinė Lietuvos visuomenė, liberalizmo ideologija ir asmens diskursas, aktualinant Fiodoro Dostojevskio kūrybą. Autorius nagrinėja žmogaus ir visuomenės santykius, užmirštą „vidinį žmogų“, asmens pakeitimą individu, išminties pašalinimą, demokratijos baimę ir modernųjį politinį idiotizmą. „Politinis idiotizmas kyla dėl neįveikiamo asmens nesutapimo su visuomene“ (Alvydas Jokubaitis).

Sauliaus Labanausko (pseud. Saulius Spindi) albumas liudija ne tik savitą eksperimentą, bet ir elektroninės / meditacinės muzikos bei klasikinio lietuvių folkloro sintezę. Iš naujo atgaivinamos ir profesionaliai interpretuojamos lietuvių liaudies dainininko, pasakotojo, tautosakos pateikėjo Petro Zalansko (1900–1980) dainuojamos dainos suskamba naujai ir netikėtai. Albume yra vienuolika dainų, kurios sujungia skirtingas epochas, folkloro tekstus ir kodus su modernia šiuolaikine muzika. Taigi interpretacijos ir originalios muzikinės kūrybos dėka ne tik jaunoji karta gali atrasti tai, kas iš pirmo žvilgsnio atrodo tolima. „PETRAS ZALANSKAS MAN YRA UNIKALUS ŠAMANAS – JO BALSAS TEMBRAS SUTEIKIA RAMYBĖS, VIENYBĖS SU GAMTA IR VISATA JAUSMĄ.

TAI – TARYTUM HIPNOZĖ, PANARDINANTI Į KITĄ TIKROVĘ IR ATKODUOJANTI VERTYBES“ (Saulius Labanauskas-Saulius Spindi).



## ŠIAULIŲ ATMINTINOS DATOS

### Ką mums kovo mėnesį primena kalendorius

**2 d.** – 120 metų, kai 1899 m. Titonyse (Pakruojo r.) gimė rašytojas prozininkas, dramaturgas, vertėjas **Juozas Paukštelis**. 1923 m. baigė Šiaulių berniukų gimnaziją, kurioje besimokydamas pradėjo publikuoti savo pirmuosius kūrinius. Mirė 1981 m. Kėdainiuose.

**2 d.** – 80 metų, kai 1939 m. Šiauliuose gimė fizikas prof. habil. dr. **Rimantas Tolutis**.

**4 d.** – 65 metai, kai 1954 m. Irkutsko sr. (Rusija) gimė dailininkė tapytoja, monumentalistė prof. **Gražina Arlauskaitė-Vingrienė**. Nuo 1978 m. dirba Šiaulių universitete.

**6 d.** – 10 metų, kai 2009 m. Šiauliuose atidarytas didžiausias Šiaurės Lietuvoje prekybos ir pramogų centras „Akropolis“.

**7 d.** – 80 metų, kai 1939 m. Šiauliuose gimė pedagogė **Dalia Sabalienė**. Nuo 1962 m. dirbo Šiauliuose. 1980–1999 m. vadovavo Šiaulių Didždvario gimnazijai. Mirė 1999 m. Šiauliuose. Didždvario gimnazijoje įsteigta jos vardo premija.

**7 d.** – 80 metų, kai 1939 m. Kaune gimė dailininkas grafikas doc. **Rimantas Tomas Buivydas**. Nuo 1964 m. gyvena Šiauliuose. Nuo 1971 m. Šiaulių pedagoginio instituto (nuo 1997 m. Šiaulių universiteto) dėstytojas.

**7 d.** – 75 metai, kai 1944 m. Šiauliuose gimė prelatas prof. **Vytautas Steponas Vaičiūnas**. 1953 m. baigė Šiaulių 5-ąją vidurinę mokyklą.

**9 d.** – 55 metai, kai 1964 m. Šiauliuose gimė gydytoja otorinolaringologė **Edita Brazienė**. Nuo 1988 m. dirba Respublikinėje Šiaulių ligoninėje, kurį laiką vadovavo LOR skyriui.

**10 d.** – 70 metų, kai 1949 m. Šiauliuose gimė dailininkas karikatūristas **Leonidas Vorobjovas**. Mirė 2013 m.

**13 d.** – 160 metų, kai 1859 m. Raizgiuose (Šiaulių r.) gimė kunigas, lietuviškų raštų platintojas, visuomenės veikėjas **Vincentas Jarulaitis**. 1870–1875 m. mokėsi Šiaulių gimnazijoje. 1886–1888 m. dirbo Šiauliuose. Mirė 1939 m. Aukštelkėje (Šiaulių r.).

**13 d.** – 60 metų, kai 1954 m. Irkutsko sr. (Rusija) gimė inžinierius elektrikas, politinis bei visuomenės veikėjas **Rimundas Domarkas**. Nuo 1977 m. gyvena ir dirba Šiauliuose, 2008–2010 m. buvo Šiaulių apskrities viršininkas.

**13 d.** – 55 metai, kai 1964 m. Nairiuose (Pasvalio r.) gimė kalbininkas, pedagogas prof. habil. dr. **Bronius Maskuliūnas**. Nuo 1990 m. dėsto Šiaulių universitete. Šiuo metu eina Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos direktoriaus pareigas.

**14 d.** – 75 metai, kai 1944 m. Utenoje gimė inžinierius prof. habil. dr. **Kęstutis Kriščiūnas**. 1977–1990 m. buvo Kauno politechnikos instituto Šiaulių fakulteto dėstytojas, dekanas.

**15 d.** – 80 metų, kai 1939 m. Gelvonuose (Ukmergės r.) gimė inžinierius mechanikas, literatas, kraštotyrininkas **Romualdas Rutkauskas**. Nuo 1961 m. gyvena ir dirba Šiauliuose.

**16 d.** – 90 metų, kai 1929 m. Šiauliuose gimė pedagogas, kraštotyrininkas, visuomenės veikėjas, Šiaulių miesto garbės pilietis (2001) **Jonas Krivickas**. Nuo 1962 m. gyveno ir dirbo Šiauliuose, 1967–2007 m. – Juliaus Janonio gimnazijos mokytojas ekspertas, gimnazijos muziejaus įkūrėjas ir vadovas. Mirė 2007 m. Šiauliuose.

**20 d.** – 120 metų, kai Lūšnoje (Šakių r.) gimė kunigas, vienuolis jėzuitas, spaudos darbuotojas **Jonas Paukštys**. Nuo 1939 m. buvo Šiaulių šv. Ignaco Lojolos bažnyčios rektorius. Mirė 1965 m. Ratnyčioje netoli Druskininkų.

**20 d.** – 95 metai, kai 1924 m. Šiauliuose gimė publicistas, poetas, visuomenės veikėjas, Šiaulių miesto garbės pilietis (2004) **Vladas Ravka**. Nuo 1957 m. gyveno ir dirbo Šiauliuose. Čia ir mirė 2006 m.

**20 d.** – 75 metai, kai 1944 m. Šiauliuose gimė inžinierius, politinis, visuomenės bei kultūros veikėjas **Vaclovas Vingras**. Nuo 1978 m. vadovavo Šiaulių inžinierių namams. 2000–2002 m. buvo Šiaulių miesto vicemeraras.

**21 d.** – 65 metai, kai 1954 m. Kapčiamiestyje (Lazdijų r.) gimė teatro aktorius, režisierius, pedagogas **Juozas Žibūda**. Nuo 1977 m. dirba Šiaulių dramos teatre.

**22 d.** – 75 metai, kai 1944 m. Šiauliuose gimė violončelininkas, pedagogas **Edvardas Jauniškis**.

**23 d.** – 30 metų, kai 1989 m. įkurta Lietuvos olimpinio komiteto Šiaulių miesto taryba.

**26 d.** – 25 metai, kai 1994 m. Šiauliai priimti į Baltijos miestų sąjungą.

**26 d.** – 20 metų, kai 1999 m. įsteigtas Kristijono Donelaičio draugijos Šiaulių miesto skyrius.

**27 d.** – 90 metų, kai 1929 m. įsteigtas Gyvuliams globoti draugijos Šiaulių skyrius.

**27 d.** – 60 metų, kai 1959 m. Kretingoje gimė literatūros tyrinėtojas doc. dr. **Gintaras Lazdynas**. 1983–1985, 1990–1993 ir 1998–2013 dėstė Šiaulių universitete.

**29 d.** – 80 metų, kai 1939 m. Šiauliuose įkurtas Muzikos technikumai (dabar Šiaulių Sauliaus Sondeckio menų gimnazija).

**30 d.** – 135 metai, kai 1884 m. Vilkaičiuose (Plungės r.) gimė kunigas, vienuolis jėzuitas, religinių raštų rengėjas **Benediktas Andruška**. 1936 m. Šiauliuose įsteigė šv. Ignaco Lojolos bažnyčią, 1944–1948 m. buvo jos rektorius. Mirė 1951 m. Verchneurske (Rusija). Šiauliuose jo vardu buvo pavadinta katalikiškoji pradinė mokykla (dab. Šiaulių jėzuitų mokykla).

**31 d.** – 95 metai, kai 1924 m. Šiaulėnuose (Radviliškio r.) gimė teatro režisierė **Aurelija Ragauskaitė**. 1974–1979 m. buvo Šiaulių dramos teatro vyriausioji režisierė. Mirė 2017 m. sausio 15 d.

Šaltinis: „2019 metų Šiaulių atmintinų datų kalendorius“ (prieiga per internetą: <http://savb.lt/lt/krastieciai/virtualios-parodos/siauliu-atmintinu-datu-kalendorius/2019-metu-siauliu-atmintinu-datu-kalendorius/kovas/>).

# 2019 METŲ MAŽOJI LIETUVOS KULTŪROS SOSTINĖ: BAISOĞALA

Baisogala, miestelis Radviliškio rajono savivaldybės teritorijoje, 14 km į pietus nuo Šeduvos, Kiršino (Nevėžio intakas) dešiniajame krante, prie Kėdainių–Šeduvos plento; seniūnijos ir parapijos centras. 2034 gyventojai (2011). Švč. Trejybės bažnyčia. Bendrovė Administratorius (įkurta 2002), Lietuvos gyvulininkystės institutas. Paštas, ligoninė, poliklinika, vaistinė, vidurinė mokykla (1935–45 progimnazija, 1945–48 gimnazija), darželis-mokykla, kultūros namai (nuo 1958), biblioteka (nuo 1958), skraidyklių sporto klubas.

XIX a.–XX a. pradžios dvaro sodyba: rūmai, žirgynas, oficina, kiti ūkiniai pastatai bei parkas (įkurtas 19 a.). Rūmai turi romantinio klasicizmo bruožų; dviaukščiai, su 2 rizalitais ir rotunda, dengta kupolu. Interjerų apdailoje daug medžio, kupolo skliautas puoštas tapyba. Fasadas puošia pusapskričių arkų angos su archivoltais, reljefinis girliandų, karo atributų dekoras. Oficinios ir žirgyno fasadus pagyvina toskaniškųjų kolonų poros. Šulinio, ledainės, kumetyno, malūno išorėje – Lietuvos romantizmui būdinga orderinių ir gotikinių motyvų darna. Pastatus supa tapybiškas parkas (12 ha) su tvenkiniais, vingiuotais takais, lygiame reljefe laisvai augančiais želdiniais. Rūmai pastatyti XIX a. viduryje didikų Komarų iniciatyva, 1912 pristatyti flygeliai. 1986 rūmai (projekto architektė R. Tarabildienė), oficina, kumetynas ir oranžerija restauruoti, sutvarkytas parkas.

1537 minimas Baisogalos miestelis (24 alaus smuklės, 10 daržininkų kiemų). 1539 įkurta parapija, didysis kunigaikštis pastatydino medinę bažnyčią (1627 atstatyta, 1774 sudegė; dabartinė bažnyčia mūrinė, pastatyta 1882). 1589 Baisogala tapo valstybiniu dvaru, ilgą laiką buvo vaitystės centras. 1615 Baisogaloje buvo turgavietė, 53 kiemai, 30 alaus smuklių. 1636 suteikta prekybos privilegija (1700, 1780 pakartota), 1791 – miesto teisės ir herbas. 1677 minima parapiinė mokykla. Baisogala labai nukentėjo per Šiaurės karą ir marą (1738 buvo tik 5 kiemai). XIX a. pradžioje tapo privačia valda. 1831 ir 1863 Baisogalą buvo užėmę sukilėliai. XIX a.–XX a. pradžioje Baisogalos savininkai Komarai pastatydino dvaro ansamblį, įkūrė plytinę, drenažo vamzdžių gamyklą, kalkių degyklą, kitų įmonių. 1867 įsteigta valdinė pradžios mokykla, 1881 – pašto ir telegrafo skyrius, 1887 – vaistinė. 1871 pradėjus naudoti Kaišiadorių–Liepojos geležinkelio liniją, šalia Baisogalos ėmė kurtis geležinkelio stoties gyvenvietė. XIX a. antrojoje pusėje–1915 Baisogala buvo Skėmų, 1919–1950 Baisogalos valsčiaus centras. 1909–1914 veikė Baisogalos bandymų stotis.

1919 ties miesteliu Lietuvos kariai kovėsi su Raudonąja armija ir bermontininkais. 1928 pastatytas paminklas žuvusiems dėl Lietuvos laisvės (projekto autorius A. Aleksandravičius; 1964 nugriautas, 1989 atstatytas). 1918–1940 miestelis išsiplėtė. Per vokiečių okupaciją 1942 Liaudiškiuose, netoli Baisogalos, sušaudyta 664 žmonės, daugiausia žydų. 1944–1958 Baisogaloje veikė mašinų ir traktorių stotis, vėliau kurį laiką – melioracijos statybos valdyba. 1956 į Baisogalą atkeltas Gyvulininkystės ir veterinarijos institutas, 1960 pertvarkytas į Lietuvos gyvulininkystės institutą. Sovietų okupacijos metais miestelis buvo šio instituto eksperimentinio ūkio centrinė gyvenvietė, apylinkės centras. 1988–1993 Baisogaloje veikė Sąjūdžio rėmimo grupė. 1841 buvo 454, 1897 – 1205, 1923 – 793, 1959 – 1728, 1970 – 2219, 1979 – 2288, 1989 – 2795 gyventojai.

Baisogalos dvaras yra vienas iš nuo seno Lietuvos didžiajam kunigaikščiui priklausiusių dvarų. 1754 m. Abiejų Tautų Respublikos karalius Augustas III (1733–1763) Baisogalos dvarą pavedė valdyti Steponui Koseckiui. Tačiau jau 1769 m. karalius Stanislovas Augustas Poniatovskis (1764–1795) dvarą atidavė savo giminaičiams Andriui ir Teresei Poniatovskiams. Šie dvarą valdė

neilgai ir 1782 m. jo valdymą perdavė Petruui Zarankai. 1822 m. Baisogalos dvaras buvo valdomas grafų Eustachijaus ir Antano Chropovickių, o nuo 1830 m. perėjo Juozapo Komaro nuosavybėn. J. Komaras gyveno Raguvėlėje ir tik retkarčiais pasirodydavo Baisogaloje. Sūnus Vladislovas nuo 1846 m. jau nuolatos gyveno Baisogaloje. Jis buvo pavyzdingas ūkininkas, valdė tūkstančius hektarų žemės. Tačiau turtingi ir garsūs dvarininkai Komarai neturėjo kilmės titulo. Po tėvo mirties nuo 1896 m. Baisogalą su visais palilvarkais paveldėjo sūnus Vladislovas.

Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, 1922 m. Seimas išleido žemės reformos įstatymą, pagal kurį Baisogalos dvare V. Komarui buvo palikta tik įstatyminė žemės norma – 80 ha. Netrukus Žemės ūkio ministerija, įvertindama V. Komaro sugebėjimą gerai ūkininkauti, Baisogalos ūkį priskyrė prie pavyzdinių ir, prijungus jam gretimus palilvarkus (Jadvimpolio, Marilino ir Užupio), suformavo stambų žemės masyvą. Komarų dinastija tęsėsi iki pat 1940 m. Lietuvos aneksijos. Tų metų vasarą Vladas Komaras buvo areštuotas, kalintas ir mirė 1941 m. Karlage, Karagandos srityje. Jo dvare buvo įkurtas tarybinis ūkis, vėliau patalpose buvo karo lauko ligoninė. Karui pasibaigus, vėl atkurtas Baisogalos tarybinis ūkis, o rūmuose įsikūrė septynmetė mokykla (nuo 1948 m. vidurinė). Dalyje patalpų vis dar veikė tarybinio ūkio kontora. 1951 m. mokykla buvo iškelta, o 1952 m. dvare įsikuria Gyvulininkystės mokslinio tyrimo institutas (šiuo metu vadinamas Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Gyvulininkystės institutas), kuris veikia iki šiol.

Dvaro sodybos ansamblis yra vertingas klasicizmo ir istorizmo stilių ansamblis.

Rūmus supa 12 ha ploto parkas, įkurtas dar XIX a. Jame nemažai egzotinių veislių medžių, yra tvenkinių, išlikusios senų liepų ir kaštonų alėjos. Vienos iš alėjų gale – dekoratyvūs dvaro rūmai.

2008–2009 metais dvaro sodybos rūmai restauruoti – sutvarkyta stogo danga, lietaus vandens nuvedimo sistema, pakeistas nuo sienų atšokęs tinkas, restauruoti sunykę fasado dekoro elementai, nudažyti fasadai. Paremontuoti ir kiti statiniai.

Šiuolaikinė Baisogala, jos bendruomenė, vertybės ir tradicijos atskleidžiamos sataner007 vaizdo įrašė „Baisogala-Baisogalos mstl. šventė 2017-06-09“, prieiga per internetą: <https://www.youtube.com/watch?v=ID-om5mnRX0>.



*Baisogalos dvaras šiandien. N. Brazausko nuotrauka.*

*Šaltiniai:* 1) *Visuotinė lietuvių enciklopedija*, prieiga per internetą: <https://www.vle.lt/Straipsnis/Baisogala-68003>; 2) „Baisogalos dvaro sodyba“, Kultūros vertybių registras, prieiga per internetą: <https://kvr.kpd.lt/#/static-heritage-detail/91AB94AE-5598-4C38-8943-33B717393281>; 3) *Lietuvos dvarų enciklopedija*, sudarė Algimantas Semaška ir Ingrida Semaškaitė, Vilnius: Algimantas, 2017, p. 35–36.



# ŽINIASKLAIDA

## Tremtinys – tai ne represuotas

„Knygos pristatymas“, *Šiaulių televizija*, „Infostudija“, 2019 m. vasario 7 d., prieiga per internetą: <https://www.youtube.com/watch?v=mBgWXDDKhaU&t=69s>.

„Įstatymo interpretacija: tremtinys – tai ne represuotas“, *Šiaulių kraštas*, 2019 m. vasario 20 d., prieiga per internetą: <http://www.skrastas.lt/?data=2019-02-21&rub=1065924812&id=1550596725>.

Stasys Tumėnas, „Gyvenęs pagal priesaiką“, *Šiaulių kraštas*, priedas „Atolankos: kultūros, meno, literatūros leidinys“, 2019 m. vasario 28 d., p. 5; 8, prieiga per internetą: <http://www.skrastas.lt/?data=2019-03-01&rub=1146671142&id=1551275468&pried=2019-02-28>.

# NAUDINGOS NUORODOS

Kviečiu Jus stebėti, vertinti naują Šiaulių miesto, Lietuvos, Europos Sąjungos politinį, ekonominį, kultūrinį, socialinį etc. gyvenimą! *Žinokime, galvokime ir reaguokime:*

[www.lrs.lt/](http://www.lrs.lt/); [www.lrp.lt/](http://www.lrp.lt/); [www.lrv.lt/](http://www.lrv.lt/); [www.siauliai.lt/](http://www.siauliai.lt/); [www.lvzs.lt/](http://www.lvzs.lt/); [www.vkontrole.lt/](http://www.vkontrole.lt/); [www.lmt.lt/](http://www.lmt.lt/); [www.lygybe.lt/lt/](http://www.lygybe.lt/lt/); [www3.lrs.lt/pls/inter/vaikai](http://www3.lrs.lt/pls/inter/vaikai); [www.vlkk.lt/](http://www.vlkk.lt/); [www.plbe.org/](http://www.plbe.org/); [www.pljs.org/](http://www.pljs.org/); [www.vsd.lt/](http://www.vsd.lt/); [www.prokuraturos.lt/](http://www.prokuraturos.lt/); [www.stt.lt/](http://www.stt.lt/); [www.kt.gov.lt/](http://www.kt.gov.lt/); [www.ekgt.lt/](http://www.ekgt.lt/); [www.oecd.org/](http://www.oecd.org/); [www3.lrs.lt/pls/inter/w5\\_show?p\\_k=1&p\\_r=3829](http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_k=1&p_r=3829); [www.lrs.lt/sip/portal.show?p\\_r=25380&p\\_k=1](http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=25380&p_k=1); [www.lrs.lt/sip/portal.show?p\\_r=48&p\\_k=1](http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=48&p_k=1); [www.sveikatostaryba.lt/](http://www.sveikatostaryba.lt/); [www.pazinkvalstybe.lt/](http://www.pazinkvalstybe.lt/); [www.lietuva.lt/100/](http://www.lietuva.lt/100/); [https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p\\_r=15781&p\\_k=1&p\\_t=165098](https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15781&p_k=1&p_t=165098); [www.ec.europa.eu/commission/index\\_lt](http://www.ec.europa.eu/commission/index_lt); [www.etatinis.lt/](http://www.etatinis.lt/); <https://mo.lt/>; [www.teise.pro/](http://www.teise.pro/); [www.vrk.lt/](http://www.vrk.lt/); [www.europarl.europa.eu/about-parliament/lt/](http://www.europarl.europa.eu/about-parliament/lt/); [www.lrkmlrv.lt/lt/nemokamimuziejai](http://www.lrkmlrv.lt/lt/nemokamimuziejai);

# MANO KOMANDA

Dirbti padeda draugiška ir kompetentinga komanda, kurios nariai yra: Nerijus (humanitarinių mokslų daktaras, literatūrologas, lektorius, mokslinių publikacijų autorius), Egidijus (specialiosios pedagogikos ir logopedijos magistras, lektorius, socialinių reikalų specialistas), Rasa (žurnalistikos magistrė, režisierė, renginių organizatorė, knygų autorė), Rita (teisės ir valdymo magistrė, teisininkė, socialinė pedagogė edukologė, lektorė, visuomenininkė).

# KONTAKTAI

**Lietuvos Respublikos Seimo nario Stasio Tumėno kabineto adresas Vilniuje:**

*Lietuvos Respublikos Seimas  
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius  
III rūmai 301 kabinetas  
Tel. (8 5) 239 6615  
El. p. [Stasys.Tumenas@lrs.lt](mailto:Stasys.Tumenas@lrs.lt)*

**Lietuvos Respublikos Seimo nario Stasio Tumėno biuro adresas Šiauliuose:**

*Aušros al. 15, 76299 Šiauliai (I aukštas)*

**Padėjėjai-sekretoriai Vilniuje ir Šiauliuose:**

*Nerijus Brazauskas (Šiauliuose): mob. 8 612 02 941, el. p. [nerijus.brazauskas@lrs.lt](mailto:nerijus.brazauskas@lrs.lt);*

*Egidijus Elijošius (Šiauliuose): mob. 8 612 03 532, el. p. [egidijus.elijosius@lrs.lt](mailto:egidijus.elijosius@lrs.lt);*

*Rasa Praninskienė (Vilniuje): tel. (8 5) 239 6485, el. p. [rasa.praninskiene@lrs.lt](mailto:rasa.praninskiene@lrs.lt);*

*Rita Virbalienė (Vilniuje): tel. (8 5) 239 6615, el. p. [rita.virbaliene@lrs.lt](mailto:rita.virbaliene@lrs.lt).*

**Socialiniai tinklai:**

<https://www.facebook.com/stasys.tumenas>

<https://www.facebook.com/Stasys.Tumenas.LRS/>